

Justitiedepartementet

Angående betänkandet Effektivare verktyg för att bekämpa brott av unga lagöverträdare (SOU 2024:93)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerat betänkande.

Det är ovanligt att barn under 18 år misstänks för de brott som Ekobrottsmyndigheten utreder. Utifrån den brottskatalog som hanteras vid myndigheten finns därmed i nuläget inte behov av bestämmelser om ytterligare verktyg för att bekämpa brott som begås av unga lagöverträdare. Det är dock av stor vikt att förhindra att barn utför allvarliga brott och att de brottsbekämpande myndigheterna har erforderliga verktyg för att utreda allvarliga brott som begås av barn. Ekobrottsmyndigheten har stor förståelse för de behov som Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten redogör för och ställer sig i huvudsak bakom förslagen i de delar som gäller Ekobrottsmyndighetens verksamhet.

Ekobrottsmyndigheten ser positivt på förslaget om en reglering av vilka tvångsmedel som får användas i en återupptagen förundersökning inför ett beslut om resning. Som utredningen konstaterar finns ett behov av att tydliggöra vilka tvångsmedel som kan användas innan resningsfrågan har prövats. Den föreslagna regleringen framstår som väl avvägd. Ekobrottsmyndigheten anser till skillnad från Åklagarmyndigheten, och i likhet med utredningen, att ett behov av penningbeslag kan uppkomma i ett sådant förfarande. Det är också önskvärt att beslagsreglerna har en enhetlig utformning.

Myndigheten har synpunkter på förslaget om att införa en utökad möjlighet att inhämta tillfälligt tillstånd till bl.a. hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation vilka redogörs för i det följande.

Avsnitt 16 Tillstånd till vissa hemliga tvångsmedel knutna till person

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget att införa en utökad möjlighet att inhämta tillfälligt tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation eller hemlig dataavläsning av motsvarande uppgifter med tillägget att befogenheten även bör omfatta särskilt utpekade befattningshavare vid Ekobrottsmyndigheten.

Som utredningen konstaterar finns ett behov av att snabbare än vad som sker i dag kunna motverka den informationsförlust det innebär när en misstänkt person byter t.ex. telefon eller användarkonto. I syfte att förse de brottsbekämpande myndigheterna med effektiva legala verktyg har utredningen övervägt om tillstånd till hemlig avlyssning och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation samt tillstånd till hemlig dataavläsning i vissa fall ska kunna knytas till en person i stället för till ett visst nummer, adress eller utrustning. En sådan

lösning skulle bidra till att undvika att informationsglapp uppstår vid sådana byten. Ekobrottsmyndigheten delar dock utredningens bedömning att en sådan ordning har nackdelar ur integritetsskyddsperspektiv och att det finns skäl för att i stället, som utredningen har föreslagit, införa utökade möjligheter för brottsbekämpande myndigheter att besluta om tillfälligt tillstånd till vissa tvångsmedel, trots att förslaget i den delen innebär ett avsteg från vad som annars gäller för tillståndsgivning vid de aktuella hemliga tvångsmedlen. Förslaget innebär att om det skulle medföra en fördröjning av väsentlig betydelse för utredningen att inhämta åklagares interimistiska beslut, en särskilt utpekad befattningshavare ska få besluta om tillfälligt tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation i avvaktan på åklagares beslut. Detta förutsätter att det finns ett gällande tillstånd till samma hemliga tvångsmedel avseende samma skäligen misstänkta person och samma brottsmisstanke och att det finns synnerlig anledning att anta att personen använder ett annat nummer, adress eller utrustning än det som domstolens tillstånd avser.

Förslaget omfattar dock endast befattningshavare vid Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket. I författningskommentaren till den föreslagna nya 21 b § i 27 kap. rättegångsbalken framgår att med särskilt utpekad befattningshavare avses en befattningshavare som leder och ansvarar för myndighetens operativa användning av hemliga tvångsmedel och som genom ett särskilt delegationsbeslut har fått uppgiften att besluta i nu aktuella frågor. För att förslaget ska få effekt i Ekobrottsmyndighetens verksamhet behöver även befattningshavare vid Ekobrottsmyndigheten omfattas. Myndigheten har civila utredningsledare med specialistkompetens som har till uppgift att avlasta åklagare inom ramen för omfattande och komplicerade ärenden vilka har behov av samma befogenheter som utredningsledare vid de övriga myndigheter som anges.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Rikard Jermsten. I ärendets slutliga handläggning har rättschefen Susanne Södersten deltagit. Verksjuristen Fatima Thelander von Ahn har varit föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Expedition till
Ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
ju.da@regeringskansliet.se